

Teaching an optional discipline to students of two groups proved the feasibility of studying «English in the Intercultural Competency of a Medical Specialist» and using the appropriate manual. It is indicated on the previous positive results of training and the interest of education seekers in the content of the educational material, its practical value and the educational component, in general. A conclusion is made regarding the logical content, capacity and informativeness of the developed manual. The prospects for further scientific research on the topic under research are outlined.

Key words: *intercultural competency, intercultural competency of a medical specialist, professional competency, culture, communication, educational component, communicative culture, language stamp.*

УДК 811.161.2

Ленмара Ісмаїлова

Національний медичний університет імені О. Богомольця

ORCID ID 0000-0002-1131-5265

DOI 10.24139/2312-5993/2023.05-06/148-159

УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ КРАЄЗНАВЧИХ СТУДІЙ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

У статті розглянуто питання використання елементів краєзнавчих студій під час вивчення іноземної мови в рамках формування іншомовної комунікативної компетентності на фоні становлення багатонаціонального глобального відкритого та мобільного суспільства. Водночас важливим чинником формування іншомовної комунікативної компетенції є створення ефективної системи управління застосування/використання елементів краєзнавчих студій. Відзначено, що ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти та/або молодих спеціалістів зростає під час додаткових комунікацій поза межами аудиторії з місцевими носіями мови в її «природному середовищі». Такі освітні та/або робочі комунікації відбуваються у мультинаціональному, мультирелігійному, мультикультурному середовищі, де поєднання різних мов, культур, звичаїв формує новий соціокультурний ландшафт глобального суспільства. Вказане відбувається у нових регіональних освітніх центрах, де набуває освіти нова еліта, яка вже зовсім інакше сприймає регіональні комунікації на рівні країн-сусідів, що дає новий поштовх для спільного вирішення регіональних/місцевих проблем. У цьому контексті підтверджена важливість та ефективність активного використання можливостей краєзнавчих студій в освітньому процесі під час вивчення іноземних мов як на фізичному, так і на віртуальному (дистанційному) рівнях навчання у поєднанні з системою ефективного управління застосуванням/використанням елементів краєзнавчих студій.

Ключові слова: *іноземна мова, іншомовна комунікативна компетентність, соціальна мобільність, соціокультурний простір, краєзнавчі студії, міжкультурний діалог, система управління елементами краєзнавчих студій.*

Постановка проблеми. Подальший розвиток міжнаціональних комунікацій неможливий без знання іноземних мов з боку суб'єктів (комунікантів) для діалогу та співпраці в усіх сферах та відносинах на міждержавному, міжнаціональному, міжкультурному та міжрелігійному рівнях широких верств населення у фізичному та віртуальному форматах. Так, глобальна мережа передачі даних та міжнародні електронні комунікації у віртуальному просторі дають можливість населенню багатьох країн на різних континентах безперешкодно спілкуватися між собою через соціальні мережі та медіа. У той же час сучасні транспортні засоби, спростивши та прискоривши процеси переміщення на великі відстані, відкрили нові можливості для туристичної сфери, розширивши її межі та напрями для подорожей завдяки відкриттю національних кордонів багатьох країн, які активно почали включатися в глобальні процеси. На сьогодні майже не залишилося країн, куди б не зміг дістатися турист. Розвиток глобальної туристичної сфери створив передумови запиту на вивчення іноземних мов, адже географія країн розширюється і потреба в комунікаціях зростає. Крім того, сучасні тенденції у виробничій та банківській сферах і сфері надання послуг формують глобальний ринок праці, коли над проектами та завданнями працюють багатонаціональні мультикультурні команди (далі – мультикоманди) спеціалістів із різних країн, які завдяки знанню іноземних мов мають змогу співпрацювати в таких мультикомандах. Таким чином, із рівнем зростання міжнародних взаємовідносин та інтеграції національних сфер у міжнародні глобальні структури збільшується запит на знання іноземних мов на високому рівні. При цьому вивчення будь-якої іноземної мови відходить від традиційних форм, де основний акцент робився на читанні та перекладі текстів. У сучасному світі знання іноземної мови означає її використання у контексті соціальних, культурних, професійних комунікацій тощо. Так, дослідники М. Байрам, Б. Грибкова і Х. Старкі відзначають, що в сучасних умовах здобувачам освіти недостатньо лише знань, умінь та основ граматики іноземної мови, адже для них важливим є вміння користуватися іноземною мовою в рамках соціально-культурних комунікацій (Байрам, Грибкова, Старкі, 2002). Д. Кім, розглядаючи «мову педагогіки», відзначає те, як культура може «посідати чільне місце у вивченні мови» та як вивчення мови може «залучити всього учня», оскільки у сучасних реаліях вже недостатньо навчати мови так, «ніби це просто збірка граматики та лексики»: потрібно мати на увазі те, що мова

«поширюється на багато аспектів життя та залучає всіх людей», оскільки її вивчення сьогодні розглядається як «інструмент для розвитку цілої людини» (Кім, 2018). До того ж, питання соціокультурних комунікацій під час вивчення іноземної мови нерозривно пов'язуються з культурою, побутом, звичаями як країни перебування, так і країни походження іноземців. Відтак вивчення іноземної мови потребує нових інноваційних підходів для задоволення потреб комунікацій у мультикомандах у рамках здобування освіти та/або подальшої роботи за кордоном. Так, перед вищою школою постає завдання не тільки забезпечити високий рівень професійних знань, умінь, навичок та компетентностей для молодого спеціаліста, а й високий рівень іншомовної комунікативної компетентності, що базується на знанні іноземних мов на рівнях, які дають змогу вільно комунікувати, вести бізнес і виконувати складні завдання у мультикомандах. Зважаючи на вказане, нового наповнення та змісту набуває використання для вивчення мови краєзнавчих студій, покликаних допомогти «занурити» того, хто вивчає іноземну мову, у культуру, звичаї, традиції та побут країни походження цієї мови. Разом з цим виникає потреба у створенні системи ефективного управління застосуванням/використанням елементів краєзнавчих студій з огляду на збільшення спектру традиційних та інноваційних методів, методик та інструментів, які є доступними наразі.

Аналіз актуальних досліджень показав, що питання вивчення іноземних мов привертає до себе увагу багатьох сучасних іноземних та вітчизняних дослідників, серед яких: А. Абдихалікова, М. Байрам, О. Воробель, Г. Гаврюшенко, Б. Грибова, К. Дорво, Б. Кінг, Д. Кім, Н. Набок, Н. Німенко, Х. Старкі, Б. Раймс, А. Ферьок, А. Чернякова та інші.

Метою статті є побудова описової характеристики формування іншомовної комунікативної компетентності в умовах сучасного міжнаціонального та міжкультурного соціального простору, забезпечення високого рівня знання іноземних мов майбутніми спеціалістами в рамках сформованої системи ефективного управління застосуванням/використанням елементів краєзнавчих студій з огляду на збільшення спектру традиційних та інноваційних методів, методик та інструментів, які є доступними сьогодні.

Методи дослідження, використані у процесі написання статті, передбачають застосування загальнонаукових та емпіричних прийомів, що ґрунтуються на системному підході. Також у процесі

роботи застосовувалися такі загальні методи досліджень, як узагальнення та порівняння.

Виклад основного матеріалу. Формування іншомовної компетентності серед здобувачів освіти та молодих спеціалістів набуває актуальності та значення з огляду на постійне зростання обсягів академічної та професійної мобільностей, яке спостерігається останнім часом. А. Абдихалікова говорить про те, що у сучасному суспільстві іноземні мови набувають статусу «невід'ємної складової професійної підготовки», а тому експерти в різних галузях «зацікавлені у високому рівні володіння мовою», оскільки це «впливає на успішне вирішення виробничих питань та професійного зростання спеціалістів», адже «потреба у встановленні контактів з іноземними партнерами тільки зростає» (Абдихалікова, 2016). Прикладами нових економічних просторів є Європейський Союз (28 країн Європи), АСЕАН (10 країн Південно-Східної Азії) та багато нових регіональних утворень «нового» та «старого» світів. Вказане вимагає достатньо високого рівня іншомовної комунікативної компетентності для представників країн, що входять до різних об'єднань, особливо тих, які за родом своєї діяльності повинні комунікувати. М. Байрам, Б. Грибкова і Х. Старкі розглядають вивчення іноземної мови через призму «міжкультурного виміру» в плані важливості «міжкультурної обізнаності», «міжкультурних навичок» і «екзистенційної компетентності» та пропонують і підтримують включення «комунікативного підходу» до методик вивчення іноземних мов (Байрам, Грибкова, Старкі, 2002). Д. Кім говорить про те, що вивчення додаткової мови «вимагає вивчення іншої культури», адже насправді це одна з головних причин «під час вивчення мов відчувати іншу культуру зсередини, щоб співпереживати ширшому колу інших і збагатити свою здатність оцінювати різноманітний людський досвід» (Кім, 2018). Так, вивчаючи іноземну мову в іншомовному соціокультурному середовищі, здобувач освіти розширює свій життєвий простір, у якому відбувається поєднання власної культури з іншими, що дає можливість розширити комунікативні можливості у мультикультурному середовищі, адже можна зважати на те, що ті, хто вивчає мову, таким чином стануть «носіями міжкультурного середовища» і будуть не тільки успішно комунікувати в іншомовному середовищі, а й розвивати соціокультурні стосунки з людьми інших мов і культур (Байрам, Грибкова, Старкі, 2002). Вказане має місце, адже здобувач освіти, перебуваючи за кордоном на навчанні, доволі багато

часу проводить в іншомовному соціальному, політичному, гуманітарному, економічному, адміністративному та побутовому середовищах і незалежно від бажання збагачує особистий світогляд новим. Відтак перебування за кордоном залишає незабутній слід у свідомості людини, а тому, якщо переважна більшість нової еліти країни отримує освіту за кордоном у мультикомандах, вона переймає досвід міжнаціональних, міжкультурних та міжрелігійних комунікацій на основі свободи, рівності та толерантності, коли «міжкультурна компетентність» визначається як «здатність забезпечувати спільний доступ розуміння людьми різних соціальних ідентичностей та їхньої здатності взаємодіяти з кількома ідентичностями та власною індивідуальністю» (Байрам, Грибкова, Старкі, 2002). Так, сучасна освіта та подальша робота досить часто відбуваються в умовах багатонаціональних команд, де важливе місце посідає високий рівень комунікативної компетентності, на якому комунікації, а особливо міжкультурні, стають вкрай затребуваними в умовах зростання рівня глобального відкритого мобільного суспільства. Вказане також стосується й політичних та військових діячів, які отримавши у себе на батьківщині високі посади, при цьому не забувають культурних уроків, отриманих під час навчання в іноземній країні, що є вельми актуальним для нормалізації комунікацій на рівні країн-сусідів. Це також стосується готовності нової еліти вирішувати регіональні питання на основі взаємоповаги та взаєморозуміння. Таким чином можна говорити про те, що міжкультурна комунікація – це «спілкування на основі поваги до особистості та рівність прав людини як демократична основа для соціальної взаємодії» (Байрам, Грибкова, Старкі, 2002). Отже, ефективність вивчення іноземної мови для досягнення високого рівня іншомовної комунікативної компетентності залежить від того, наскільки здобувачі освіти та/або молоді спеціалісти «занурюються» у культуру, звичаї, побут країни, мову якої вони вивчають, оскільки без «живої» мови важко досягти гарних результатів з вивчення іноземної мови на рівні комфортної комунікації із її носіями. Такого підходу вимагає специфіка роботи в мультикомандах. У зв'язку з цим виникає необхідність більш широкого включення до програм вивчення іноземної мови сучасних елементів краєзнавчих студій як на фізичному, так і на віртуальному рівнях і долучення здобувачів освіти та/або молодих спеціалістів до подорожей країною, відвідування музеїв, картинних галерей, етнографічних заходів, художніх виставок, театральних вистав, музичних концертів тощо. Тому в рамках

краєзнавчих студій «відпрацьовуються основні навички мовного спілкування з носіями культури і традицій, відзначаються спільні і відмінні риси історичного та етнокультурного розвитку різних народів» (Набок, Німенко, Чернякова, 2019).

Що стосується віртуального простору, то на сьогодні новітні цифрові технології суттєво розширюють можливості для вивчення іноземної мови. Створюється та функціонує значна кількість освітніх платформ, сайтів, сторінок окремих викладачів, де можна, не виходячи з дому/офісу, вивчати іноземну мову з носіями в інтерактивному форматі. Дистанційна онлайн освіта набуває популярності своїми можливостями для вивчення іноземної мови. При цьому розвиток новітніх ІКТ технологій постійно розширює можливості. Так, сьогодні для навчання активно використовуються можливості віртуальних світів на кшталт Second Life, коли «кількох клацань в Інтернеті достатньо, щоб створити свій аватар, він же ваш цифровий двійник, приєднатися до космополітичного класу та пройти інтерактивний мовний курс» (Дорво, 2007). Це дає можливості вивчати дистанційно онлайн іноземну мову в режимі реального часу, перебуваючи фізично при цьому на значних відстанях від тих локацій, де відбувається навчання (події у віртуальному світі). Як відзначає Ксав'є Дорво, «у кіберкафе, музеї, віртуальному кінотеатрі представлення кожної людини її аватаром дозволяє позбутися сором'язливості» (Дорво, 2007) та комунікувати іноземною мовою як із колегами за навчанням, так і з носіями іноземної мови, які також представлені у віртуальному світі власним аватаром. Так, група дослідників на прикладі вивчення іспанської мови як іноземної на базі Second Life показує усі переваги вивчення мови через занурення у віртуальний світ, у якому використовуються «можливості автентичної розмови та вивчення цільової культури, а також підвищення мотивації до вивчення іноземних мов у Second Life» (Кім, Воробей, Кінг, 2018) – адже вказана методика добре знайома молодій аудиторії, яка багато часу проводить в іграх, де присутній віртуальний світ. Тобто навчання відбувається у формі, яка є цікавою та зрозумілою для аудиторії, тому дозволяє отримувати гарні результати з вивчення іноземної мови.

Також досить популярними формами краєзнавчих студій є краєзнавчі бібліотеки, які акумулюють у собі багато матеріалу, цікавого для суспільства. На сьогодні краєзнавчі бібліотеки, окрім фізичного доступу до матеріалів, що стосується історії окремих територій, активно

додають ще й дистанційний онлайн доступ, де набагато більше різноманіття історичних матеріалів та оцифрованих архівів. Наприклад, краєзнавча бібліотека міста Річмонд (Англія) пропонує до уваги такі інтернет ресурси: онлайн-каталог; краєзнавчі нотатки; хронологія місцевої історії тощо. Тут можна ознайомитися з «тисячами записів з архівів лондонського району Річмонд-на-Темзі», а також освітніми ресурсами, генеалогією та родинною історією багатьох сімей (Краєзнавча бібліотека, 2018). У свою чергу краєзнавчі бібліотеки міст Честерфілд та Дербішир (Англія) пропонують «базовий набір книг з місцевої історії, які можна взяти напрокат, ... довідкові колекції, включаючи місцеві газети, результати перепису населення, карти і фотографії їхнього району», які «доступні безкоштовно всім» (Краєзнавство, 2018). Також усі краєзнавчі бібліотеки «збирають інформацію про: міста та села; будинки та споруди; галузі та організації; місцевих жителів та їхні сім'ї; традиції, звичаї та фольклор» [9]. Краєзнавча бібліотека Голд-Коста (Австралія) «пропонує широкий спектр інформації про історію, культуру, навколишнє середовище та розвиток регіону Голд-Кост», адже її ресурси «включають історії, зображення та документи, що відображають історію та спадщину нашого міста», доступ до яких можна отримати онлайн (Краєзнавча бібліотека Голд-Коста, 2018). Вказані краєзнавчі бібліотеки мають свої офіційні вебсайти та беруть активну участь у віртуальному просторі, що дає змогу отримувати доступ до окремої інформації, перебуваючи далеко за межами локації: це збільшує аудиторію, яка відвідує їх сайти. Таким чином, подальша інформатизація та віртуалізація баз даних, які знаходяться у краєзнавчих бібліотеках, сприяє вивченню англійської мови як іноземної у форматах традиційного (очного) та дистанційного онлайн вивчення іноземної мови. Т. Беценко, розглядаючи «краєзнавство в сучасній парадигмі науково-освітніх знань», відзначає, що краєзнавство – це «комплексна галузь наукових знань, яка інтегрує лінгвістичне, літературне, географічне, музикознавче, історичне тощо краєзнавство», а краєзнавчі студії «формують у свідомості індивіда картину світу» (Беценко, 2018). Отже для досягнення високого рівня іншомовної комунікативної компетентності використання краєзнавчих студій є актуальним і доцільним, особливо в умовах глобального відкритого мобільного мультикультурного та мультинаціонального суспільства.

Так, дослідники Н. Набок, Н. Німенко, А. Чернякова в рамках «інноваційних технологій етнокраєзнавчих студій у процесі мовної

підготовки іноземних студентів» відзначають, що «впровадження в навчально-виховний процес інноваційних технологій дозволяє формувати в іноземних студентів комунікативні, лінгвістичні, соціокультурні та фахово зорієнтовані компетентності, що забезпечують уміння ефективно використовувати українську мову в різноманітних ситуаціях соціального, науково-академічного та фахового спілкування» (Набок, Німенко, Чернякова, 2019). З огляду на вказане, цими авторами у «підготовці навчально-методичного комплексу до теми «Україна» дисципліни «Мова навчання (українська мова як іноземна)» було розроблено та апробовано набір інструментів вивчення іноземної мови, серед яких можна відзначити такі, що є дотичними до краєзнавчих студій, а саме: «технологія інтерактивного навчання, яка передбачає застосування принципу тісного зв'язку викладання з сучасним життям українського суспільства» в запропонованих різних життєвих ситуаціях; «проектна технологія з відеопрезентаціями на теми: «екскурсія містом Суми», «вулицями сучасного міста», «сучасне та минуле міста Суми»; «ігрові педагогічні технології» з використанням «когнітивної «мовної гри», в якій реалізовано на матеріалах текстів теми «Україна» «технологію особистісно орієнтованого навчання та критичного мислення», що передбачає «участь іноземних студентів у конференціях як в Україні, так і за кордоном» і дає розуміння «свого» крізь призму «чужого» і «чужого» крізь призму «свого» разом із використанням так званих «кейс-методів (заздалегідь складені кейси та різні способи їх вирішення) та тренінгів (арт-тренінги, майстер-класи у виготовленні писанок та великодніх сувенірів)»; технологія перевернутого навчання і «мозковий штурм»; «технологія наочного навчання» через демонстрацію «зразків культурних досягнень українського народу: живопису, архітектурних пам'яток (в умовах аудиторного та позааудиторного вивчення їх фото- та відеозображення), зразків народно-ужиткового мистецтва, музичних творів, а також «метод екскурсій», коли «вивчення регіональної історії» відбувається «в процесі ознайомлення студентів з виставковими експонатами у краєзнавчому і художньому музеях» (Набок, Німенко, Чернякова, 2019). У свою чергу Г. Габрюшенко в рамках «методичних підходів до викладання курсу «Краєзнавчі студії» пропонує «самостійно опрацьовуючи лекції, статті провідних спеціалістів та науковців у галузі краєзнавства» виконувати під час практичних занять «завдання на формування та розвиток критичного мислення; ситуативні справи; проблемні та/або дискусійні питання;

завдання, спрямовані на застосування вмінь використовувати у своїй професійній діяльності сучасні цифрові технології та розробляти власні інформаційні продукти», а саме: «будувати генеалогічне дерево своєї родини за допомогою комп'ютерної програми Family Tree Builder, готувати «мініпроекти», які стосуються «проблем, максимально пов'язаних із реальним життям» (Габрюшенко, 2020:4). Запропоновані авторами інструменти та методики вивчення української мови як іноземної є доволі універсальними і можуть бути взяті за основу для вивчення інших іноземних мов. При цьому А. Ферьок відзначає, що вельми важливим аспектом для вивчення іноземної мови є не тільки активна участь в аудиторії, а й поза її межами, адже «індивідуальні активні дії можуть сприяти локальній соціальній активності, оскільки професійний розвиток відбувається протягом життя», а «тематичні дослідження можуть сприяти професійному розвитку не лише як модель особистого роздуму, а й як професійний заклик до дії» (Ферьок, 2012); це можна робити за умови широкого використання елементів «краєзнавчих студій» на фізичному та віртуальному рівнях.

Також необхідно враховувати, що ефективність використання елементів краєзнавчих студій буде високою лише за умов широкої інтеграції та адаптації в існуючі навчальні програми, методи і методики. Цього можна досягнути за умови сформованої системи ефективного управління застосуванням/використанням елементів краєзнавчих студій, зважаючи на збільшення спектру традиційних та інноваційних методів, методик та інструментів. Це стало можливим завдяки широкому використанню цифрових, інформаційно-комунікаційних технологій, проєктів з інформатизації, можливостей глобальної мережі передачі даних, віртуального простору і віртуальної реальності, штучного інтелекту та сучасних програмних продуктів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи розгляд питань зростання ролі краєзнавчих студій у формуванні іншомовної комунікативної компетентності в умовах становлення багатонаціонального глобального відкритого та мобільного суспільства, слід відзначити наступне: аналіз науково-педагогічних літературних джерел є важливим для концептуальних підходів щодо формування іншомовної комунікативної компетентності в рамках соціально-культурного мовного середовища країни перебування іноземних здобувачів освіти та/або молодих спеціалістів, які вивчають іноземну мову не тільки в аудиторіях, а й

поза межами закладів освіти, роботи, спілкуючись із носіями мови в її «природному середовищі». Таке поєднання теорії та практики пришвидшує час і якість вивчення іноземної мови через соціокультурне середовище: звичаї, традиції, історію, фольклор тощо. При цьому відзначено, що на сучасному етапі навчання та/або роботи комунікації (навчання, робота, побут) відбуваються у мультикомандах, де має місце поєднання різних мов, культур, звичаїв, що позитивно впливає на соціально-психологічний стан майбутнього спеціаліста.

Також окреслено зростання ролі та впливу сучасних цифрових, віртуальних та інформаційно-комунікаційних технологій на освітній процес, методи, механізми та інструменти вивчення іноземної мови під час набуття високого рівня іншомовної комунікативної компетентності.

Відзначено важливість та ефективність активного використання можливостей краєзнавчих студій в освітньому процесі під час вивчення іноземних мов як на фізичному, так і віртуальному (дистанційному) рівнях навчання, яких можна досягнути за умови сформованої системи ефективного управління застосуванням/використанням елементів краєзнавчих студій в умовах збільшення спектру традиційних та інноваційних методів, методик та інструментів.

Зважаючи на неупинний розвиток суспільства, питання подальших досліджень ролі використання краєзнавчих студій у формуванні іншомовної комунікативної компетентності серед здобувачів освіти та молодих спеціалістів залишиться актуальним.

ЛІТЕРАТУРА

- Беценко, Т.П. (2018). Краєзнавство в сучасній парадигмі науково-освітніх знань: базові поняття. *Матеріали методологічного міждисциплінарного Інтернет-семінару «Людина, яка подорожує: постнекласична парадигма наукових досліджень туризму»* (м. Полтава, 17 квітня 2018 р.). Полтава: ПУЕТ, сс.44-47. https://tourlib.net/statti_ukr/becenko.htm (Bezenko, T. P. (2018). Local history in the modern paradigm of scientific and educational knowledge: basic concepts. *Materials of the methodological interdisciplinary Internet seminar "A person traveling: the post-classical paradigm of research of tourism"* (Poltava, April 17, 2018). Poltava: Puet, pp. 44-47. https://tourlib.net/statti_ukr/becenko.htm).
- Габрюшенко, Г. (2020). Методичні підходи до викладання курсу «Краєзнавчі студії» здобувачам освітнього ступеня «Магістр». *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»*, 64, 3-6 (Gabryushenko, G. (2020). Methodical approaches to teaching the course "Local Studies" to the master's degree "Master". *Proceedings of the International Scientific and Practical Conference "Trends and Prospects for the Development of Science and Education in Globalization"*, 64, 3-6).

language communicative competence is the creation of an effective management system for the application and use of elements of regional studies.

The analysis of modern conceptual approaches to foreign language learning issues using the socio-cultural and everyday environment of the host country showed that the effectiveness of the formation of foreign language communicative competence in education seekers and young specialists studying a foreign language increases when they continue to study it outside educational institutions (study rooms) and places of work because communication with local speakers in its "natural environment" only contributes to this. It was also noted that the current stage of society's development is distinguished by the fact that educational or work communications take place in multinational, multi-religious, and multicultural teams, where the combination of different languages, cultures, and customs forms a new socio-cultural landscape of global society. At the same time, all this is happening against the background of the emergence of new regional educational centers, where a new elite is being educated that carries out regional communications between neighboring countries in a completely different way and is ready to jointly solve problems on a global level. Thus, staying (studying and working) in another country contributes to the interconnection and mutual influence of the national culture, customs, and lifestyle of the country and the host country. Thanks to this, the formation of new modern elements of local region studies takes on a new sense. This is precisely related to the wide use of the latest digital, virtual, and information and communication technologies in education, which transform the methods, techniques, mechanisms, and tools of learning a foreign language, thereby ensuring a new level of foreign language communicative competence.

The importance and effectiveness of the active use of regional studies opportunities in the educational process during the study of foreign languages at both the physical and virtual (distance) levels of education in combination with a system of effective management of the application and use of elements of regional studies have been confirmed.

Key words: *foreign language, foreign language communicative competence, social mobility, socio-cultural space, regional studies, intercultural dialogue, management system for regional studies aspects.*

УДК 378.1

Володимир Козленко

Мережа приватних шкіл «Креативна міжнародна дитяча школа» м. Київ

ORCID ID 0000-0002-0542-2064

DOI 10.24139/2312-5993/2023.05-06/159-167

КОМПОНЕНТИ ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У статті визначено й схарактеризовано компоненти проєктної культури майбутніх педагогів.

Для вирішення поставленої мети було використано такі методи дослідження: теоретичні: аналіз педагогічної літератури, нормативних документів, матеріали періодичних видань із теми дослідження; структурно-логічний аналіз та систематизація; зіставлення різних поглядів на проблему; узагальнення.

Встановлено, що розвиток проєктної культури майбутніх педагогів необхідно здійснювати через формування її аксіологічного, проєктно-діяльнісного та особистісно-творчого компонентів.